

De weg kwijt in de wereld van coachopleidingen?

Ans Tros is directeur van SchoolvoorCoaching en auteur (*Dynamisch coachen, 2002* en *Leiderschap door (zelf)coaching, 2009*). Zij was tot 2008 voorzitter van Stichting Coach! en verbonden aan de redactie van het Tijdschrift voor Coaching. www.schoolvoorcoaching.nl of tref Ans op LinkedIn.

Kijk op www.schoolvoorcoaching.nl of tref Ans op LinkedIn.

Een passende coachopleiding kiezen is tegenwoordig niet te doen zonder een coach. Het aanbod aan opleidingen is niet te overzien. Het googlen op trefwoorden als coachopleiding (12.600 hits) en bijvoorbeeld coachen (987.000 hits), helpt ook bepaald niet om door de bomen het bos te zien. Dit artikel is bedoeld om u een overzicht te bieden van de keuzemogelijkheden en de criteria en u als inkoper of klant een raamwerk te bieden voor het maken van een gedegen afweging en keuze. De focus ligt hierbij op werkgerelateerde coaching.

Het raamwerk wordt opgebouwd aan de hand van een aantal vragen:

1. Wil ik coachen als onderdeel van mijn werk of ik wil me als coach presenteren?
2. Is het voor mij van belang om een officiële erkenning te verwerven op HBO of post HBO niveau?
3. Kies ik voor een coachopleiding met de nadruk op persoonlijke coaching of op werkgerelateerde coaching?
4. Kies ik voor een intensieve meerdaagse opleiding of voor een langdurige opleiding met wekelijkse bijeenkomsten?
5. Welke erkenningen bestaan er in de markt voor opleidingsinstituten?
6. Wat geeft mij zekerheid over de kwaliteit van de gekozen opleiding?
7. Wat voor soort onderwijs zoek ik?
8. Welke erkenningen voor coaches bestaan er in de markt?

1. Wil ik coachen als onderdeel van mijn werk of ik wil me als coach presenteren?

Voor veel mensen geldt dat ze het coachen als competentie willen integreren in hun dagelijkse werk bijvoorbeeld als manager, HR adviseur, trainer of docent. Zij willen zich niet als coach presenteren. Hierbij is het de vraag op welk niveau u de competenties wilt gaan beheersen. Is het uw doel om de eigen gesprekstechnieken en kennis te versterken of past het in uw persoonlijke visie op leren en ontwikkelen en is het uw doel om het dagelijkse werk vanuit deze levenshouding uit te voeren en te versterken? In het eerste geval volstaat een korte opleiding ter kennismaking, eventueel gevolgd door een verdiepende training te volgen en in het tweede geval is het raadzaam om te kiezen voor leergang of opleiding waarin het geleerde gedurende langere tijd wordt geoefend en in de praktijk wordt gebracht. Zo vormt het geleerde uiteindelijk een onderdeel van uw repertoire.

Kiest u nu voor een wekelijkse opleiding of een opleiding met meerdaagse bijeenkomsten? De eerste houden zich weliswaar langdurig bezig met de stof, maar hebben als nadeel dat de diepgang in het groepsproces wat minder is omdat een dag per week en de vaak wat grotere groepen dat minder goed mogelijk maken. Een meerdaagse opleiding biedt wel de mogelijkheid om diepgaand in veelal kleinere groepen te oefenen en veel feedback te ontvangen en vooral progressie te maken in de eigen leerdoelen doordat er meer tijd is. Het is "leren in een snelkoker" waardoor ook persoonlijke thema's meer aandacht krijgen.

2. Is het voor mij van belang om een officiële erkenning te verwerven op HBO of post HBO niveau?

Is het voor de carrière van belang om een erkende opleiding toe te voegen aan het CV? Dergelijke opleidingen worden gegeven door diverse hogescholen en instituten, vaak met een post HBO erkenning. Zie voor een overzicht van erkende opleidingen www.c pion.nl. Controleer overigens de claims van de instellingen omtrent hun mastertitels vooraf via de website van de www.nvao.nl om teleurstellingen te voorkomen.

3. Kies ik voor een coachopleiding met de nadruk op persoonlijke coaching of op werkgerelateerde coaching?

Veel mensen ambiëren mensen te gaan coachen of begeleiden in privé- én werkvraagstukken. Deze keuze vraagt een gedegen opleiding omdat er meer kennis, inzicht en ervaring nodig is over psychologie, psychopathologie, zelfkennis en inzicht in mogelijke interactie-effecten tussen coach en gecoachte (overdracht-tegenoverdracht). Dit is van oudsher het werkveld van maatschappelijk werkenden en eerstelijnspsychologen en psychotherapeuten. Onvoldoende kennis van de complexiteit van privévraagstukken en onvoldoende kennis van de sociale kaart rondom bijvoorbeeld depressie, verslavingen of mishandeling kan tot ongewenste situaties en problemen leiden. Scholing op dit vlak dient dus bij uitstek diepgaand en breed te zijn ondermeer afhankelijk van de vooropleiding en ervaring. Dit artikel beperkt zich om die reden tot werkgerelateerde coaching. Voor werkgerelateerde coaching is de markt erg ondoorzichtig met name door de veelheid in aanbieders en de keuzemogelijkheden.

4. Kies ik voor intensieve meerdaagse opleiding of voor een langdurige opleiding met wekelijkse bijeenkomsten?

Afhankelijk van persoonlijke voorkeuren en levenssituatie kan worden gekozen voor opleidingen waarbij men gedurende langere tijd, bijvoorbeeld een jaar tot meerdere jaren, bijeenkomt voor colleges, practica en toetsen. Deze opleidingen bieden een gedegen mix van cognitieve kennis, praktijk- en reflectieopdrachten en oefeningen. Er kan minder de nadruk worden gelegd op het groepsleerproces omdat de bijeenkomsten relatief kortdurend zijn, vaak een dag, en de groepen vaak wat groter zijn. Daarnaast kunnen er meerdere docenten betrokken zijn bij de opleiding, wat enerzijds prettig is voor de diversiteit in rolmodellen maar anderzijds het effect kan hebben dat er minder persoonlijke aandacht en vooruitgang is omdat men minder contact en oefenmomenten heeft. Als men kiest voor een opleiding met meerdaagse bijeenkomsten inclusief avondprogramma's met kleinere groepen heeft een vaste begeleider gedurende het gehele traject hier een grote meerwaarde. In deze praktijkgroepen kan ook worden gewerkt met de groepsdynamiek en de teamleren waardoor de oefening van de nieuwe competenties met meer diepgang kan verlopen. Een en ander is sterk afhankelijk van kwaliteit van de opleider en de keuzen die worden gemaakt tussen de hoeveelheid theorie en praktijk die wordt aangeboden en de borging van het geleerde in de praktijk met oefentrajecten en besprekingen.

5. Welke erkenningen bestaan er in de markt voor commerciële opleidingsinstituten?

Er bestaat een groot aantal opleidingsinstituten, variërend van eenmanszaken tot grote organisaties. De omvang zegt echter niets over de kwaliteit van het aanbod. Cedeo is gespecialiseerd in klanttevredenheidsonderzoeken en verleent een keurmerk aan instituten die voldoen aan een aantal eisen zoals continuïteit, omzet en bewezen klanttevredenheid. Deze onderzoeken worden elke twee jaar herhaald en de rapporten zijn op te vragen via www.cedeo.nl. Daarnaast is er de Vetron, bestaande uit opleidingsinstituten die een Cedeo erkenning bezitten, ISO gecertificeerd zijn en al vele jaren actief zijn in deze markt: www.vetron.nl. Biede 'keurmerken' geven enige houvast bij uw keuze waar het de kwaliteit van de opleiding betreft. Een minstens zo belangrijke afweging is of de visie op leren van de aanbieder u aanspreekt en de ervaring met de te leveren opleiding ruimschoots aanwezig is. In de praktijk bieden veel instituten coachopleidingen aan, maar deze vormen lang niet altijd de specialiteit van de aanbieder. Het is dus belangrijk om na te gaan hoe vaak een opleiding al is gegeven. Kies voor een kennismakingsgesprek of een informatiebijeenkomst om hierover meer te weten te komen en vraag vooral naar referenties.

6. Wat geeft mij zekerheid over de kwaliteit van de gekozen opleiding?

Vraag collega's en bekenden of zij goede coachopleidingen en instituten kennen en of ze je in contact kunnen brengen met mensen die de opleidingen zelf hebben gevolgd.

Daarnaast is het interessant om te weten hoe vaak een opleiding al is gegeven en met welke frequentie de opleiding wordt aangeboden. Tevens biedt de bij punt 5 genoemde erkenningen extra informatie over de kwaliteit van de aanbieders.

Ook zijn er diverse beroepsverenigingen die op hun websites opleidingen vermelden.

7. Wat voor soort onderwijs zoek ik?

Een belangrijk criterium is de wijze waarop u wilt leren. Wat is de omvang van de aanbod van theorie, praktijk en reflectie? Wilt u de aangeboden theorie diepgaand behandelen in de cursus of geeft u de voorkeur aan zelfstudie, vooral veel oefening in de praktijk en reflectie op uw eigen handelen?

En wilt u een gemengde groep met mensen uit verschillende werkcontexten of zoekt u juist een groep met een vergelijkbare achtergrond die uw werkveld kennen?

Leren coachen vergt vooral veel vlieguren maken in de praktijk omdat het rendement van een opleiding daardoor meteen met sprongen toeneemt.

Bent u bereid om u zelf te laten coachen en met eigen vraagstukken te komen of geeft u de voorkeur aan het oefenen met acteurs en casuïstiek?

8. Welke erkenning voor coaches bestaan er in de markt?

Voor coaches bestaan diverse erkenningen. Het ICF, een internationale Amerikaanse organisatie met vestigingen in diverse landen, biedt deze op internationaal niveau (www.icf.org).

Daarnaast zijn er landelijke keurmerken zoals de registratie van de NOBCO (www.nobco.nl) en het keurmerk van Stichting Coach!. De NOBCO vormt tevens de Nederlandse afdeling van de EMCC, European Mentoring & Coaching Council (www.emccouncil.org). Stichting Coach! erkent opleidingen en de cursisten van deze opleidingen kunnen het predikaat Erkend Coach of Certified Coach verwerven (www.stichtingcoach.nl).

De NOLOC biedt voor loopbaancoaches een certificering via het CMI (www.noloc.nl en www.cmi.nl).

Al met al blijft het een zoektocht waarbij ik u vooral aanraad om contacten uit het eigen netwerk te benutten, die u uit eigen ervaring iets kunnen vertellen en vervolgens eens kennis te maken met het instituut. Veel instituten organiseren informatiebijeenkomsten. Netwerken zoals www.linkedin.com of www.coachweb.nl van het Tijdschrift voor Coaching zijn hiervoor handige hulpmiddelen.

Bovenstaand artikel is gepubliceerd in de nieuwsbrief van het [Tijdschrift voor Coaching](#).